

การพยาบาลผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ควบคุมโรคได้ไม่ดีในชุมชน : กรณีศึกษา

Nursing care of uncontrolled diabetes and hypertension patients in the community : A Case study

นฤมล สุขสว่าง
โรงพยาบาลวังน้อย

บทคัดย่อ

โรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงเป็นปัญหาสำคัญทางด้านสาธารณสุขของโลกและประเทศไทย หากควบคุมโรคไม่ได้ ยิ่งทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงและอัตราการเสียชีวิตเพิ่มขึ้น การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพยาบาลผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ควบคุมโรคได้ไม่ดีในพื้นที่ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คัดเลือกกรณีศึกษาจากผู้รับบริการคลินิกโรคเรื้อรัง ตำบลลำไทร โรงพยาบาลวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2565 ถึง 24 มีนาคม 2566 ระยะเวลา 175 วัน กรณีศึกษามาด้วยอาการมาไม่ตรงนัด ใจสั่น อ่อนเพลีย ตรวจพบระดับน้ำตาลในเลือดและความดันโลหิตสูง การวินิจฉัยโรคพบว่า เป็นโรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดสมอง โรคความดันโลหิตสูง ไตวายระยะ 3 และโรคไขมันในเลือดสูง ศึกษาจากเวชระเบียนผู้ป่วย และการสัมภาษณ์ผู้ป่วยและญาติ โดยนำกระบวนการพยาบาลและประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivational Interviewing หรือ MI) ผลการศึกษาพบว่า กรณีศึกษามีพฤติกรรมการบริโภคอาหารไม่เหมาะสม และขาดผู้ดูแล ข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลคือ 1) มีภาวะน้ำตาลในเลือดสูง และมีพฤติกรรมการดูแลตนเองไม่เหมาะสมกับโรคเบาหวาน เนื่องจากขาดความรู้ 2) มีความดันโลหิตสูงและมีพฤติกรรมการดูแลตนเองไม่เหมาะสมกับโรคความดันโลหิตสูงเนื่องจากขาดความรู้ 3) เสี่ยงต่อการได้รับอุบัติเหตุเนื่องจากมีภาวะซีด และกล้ามเนื้อแขนขาอ่อนแรง 4) เสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจและสมองซ้ำเนื่องจากภาวะไขมันในเลือดสูง 5) มีความวิตกกังวลเรื่องการเจ็บป่วยและปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัว ได้ให้การพยาบาลเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ป่วย ญาติและชุมชน เพื่อให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมวางแผนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และให้การพยาบาล ติดตามเยี่ยมบ้านต่อเนื่อง 6 ครั้ง พบว่า กรณีศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดระดับความดันโลหิตได้ ระดับน้ำตาลในเลือดอยู่ในช่วง 117-168 มิลลิกรัม/เดซิลิตร ควบคุมระดับความดันโลหิตได้อยู่ในช่วง 130/74-150/80 มิลลิเมตรปรอท ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการให้การพยาบาลผู้ป่วยกรณีศึกษารายนี้คือ การให้บริการแบบองค์รวมผสมผสานจากทีมสหสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายในชุมชน การมีส่วนร่วมของผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชน เป็นการสนับสนุนการพึ่งพาตนเอง การดูแลผู้ป่วยใช้กระบวนการพยาบาลร่วมกับทฤษฎีการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่ดีขึ้น

คำสำคัญ : เบาหวาน ความดันโลหิตสูง สหสาขาวิชาชีพ ภาคีเครือข่าย ทฤษฎีสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ
บทนำ

โรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (non-communicable diseases : NCDs) ที่เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของโลก สถานการณ์โรคเบาหวานทั่วโลกมีผู้ป่วยจำนวน 463 ล้านคน และคาดว่าในปี 2588 จะมีผู้ป่วยเบาหวานจำนวน 629 ล้านคน สำหรับประเทศไทยพบอุบัติการณ์เกิดเบาหวานอย่างต่อเนื่อง มีผู้ป่วยรายใหม่หรือขึ้นทะเบียน 3 แสนคนต่อปีและมีผู้ป่วยเบาหวานอยู่ในระบบทะเบียน 3.2

ล้านคน (โอกาส การย์กวินพงศ์, 2564) สถานการณ์ปัญหาในประเทศไทยพบว่าผู้ป่วยโรคเบาหวานส่วนใหญ่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ ส่งผลกระทบให้เกิดภาวะแทรกซ้อนตามมาทั้งตา ไต และเท้า (ราตรี ทองคำ, 2565) ส่วนโรคความดันโลหิตสูงประชากรกว่า 7 ล้านคน ไม่ทราบว่าตนเองป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง ซึ่งหากมีภาวะความดันโลหิตสูงเป็นระยะเวลานาน และไม่ได้รับการดูแลรักษาความรุนแรงของโรคจะเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดโรคแทรกซ้อนอื่นๆตามมาได้ (โอกาส การย์กวินพงศ์, 2564) ภาวะแทรกซ้อนของโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงมีทั้งแบบเฉียบพลัน (acute complications) เช่น น้ำตาลในเลือดต่ำ ความดันโลหิตสูงวิกฤต เป็นต้น และแบบเรื้อรัง (chronic complications) เช่น หัวใจโตหรือหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง ไตเสื่อมหน้าที่ เบาหวานขึ้นจอประสาทตา หลอดเลือดแดงตีบ มีแผลที่เท้า เป็นต้น ซึ่งภาวะแทรกซ้อนดังกล่าวส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ สังคม และคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัว รวมถึงก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาที่สูงขึ้น (ทิพมาส ชินวงศ์, 2560) ดังนั้นการป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนจึงมีความสำคัญ โดยต้องควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด และระดับความดันโลหิตให้ได้ตามเป้าหมาย โดยการดูแลตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับโรค จากการรวบรวมข้อมูลของอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปีงบประมาณ 2564-2565 อัตราผู้ป่วยโรคเบาหวาน รายใหม่ต่อแสนประชากร 388.33 466.65 และ 605.16 ตามลำดับ อัตราผู้ป่วยรายใหม่โรคความดันโลหิตสูงต่อแสนประชากร ในปีงบประมาณ 2564-2566 พบ 860.07 947.16 และ 1099.24 ตามลำดับ (คลังข้อมูลการแพทย์ และสาธารณสุข Health Data Center (HDC) พระนครศรีอยุธยา กระทรวงสาธารณสุข, 2565) ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวมา แนวโน้มอัตราผู้ป่วยรายใหม่โรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงเพิ่มขึ้น ข้อมูลอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง สามารถควบคุมระดับน้ำตาลและความดันโลหิตได้อย่างเหมาะสม เพียงร้อยละ 32.70 และ 43.11 เท่านั้น ซึ่งยังต่ำกว่าเป้าหมาย โดยเป้าหมายกำหนดว่าผู้ป่วยควบคุมระดับน้ำตาลและความดันโลหิต กำหนดไว้ร้อยละ 40 และ 50 ตามลำดับ ระบบบริการสุขภาพในประเทศไทยปัจจุบัน มุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาพและการดำเนินงานในระดับปฐมภูมิมากขึ้น ทำให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างประชาชนในพื้นที่และบุคลากรสุขภาพ พยาบาลเป็นวิชาชีพหนึ่งในทีมสุขภาพที่มีบทบาทสำคัญในระดับปฐมภูมิ ที่ช่วยขับเคลื่อนระบบบริการให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย (ปวีณา นราศรี และคณะ, 2560). ในการจัดการโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงในชุมชน โดยการประเมินภาวะสุขภาพ การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ ทั้งด้านความรู้ ความเชื่อ พฤติกรรมสุขภาพ การให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลรักษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต (ทิพมาส ชินวงศ์, 2560)

ดังนั้นผู้ศึกษาในฐานะพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในกลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์กรรวมโรงพยาบาลวังน้อย ตระหนักถึงความสำคัญในการพยาบาลผู้ป่วยโรคเรื้อรังโดยเฉพาะโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมโรคได้ไม่ดี จึงได้ศึกษากรณีศึกษา โดยใช้กระบวนการพยาบาล ร่วมกับทฤษฎีการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivational Interviewing หรือ MI) เป็นแนวทางในการศึกษา คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในชุมชน และพยาบาลวิชาชีพอื่นๆ ในการดูแลภาวะสุขภาพ ผู้ป่วยโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากระบวนการพยาบาลผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ควบคุมโรคได้ไม่ดีในชุมชน

วิธีดำเนินการศึกษา

1. เลือกผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ควบคุมโรคได้ไม่ดี ในคลินิกโรคเรื้อรังตำบลลำไทร โรงพยาบาลวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1 ราย

2. แนะนำตัวกับผู้ป่วยและญาติ ขออนุญาตผู้ป่วยเพื่อนำมาเป็นกรณีศึกษา อธิบายวัตถุประสงค์ ประเมินสภาพผู้ป่วย ติดตามเยี่ยมบ้านต่อเนื่องอีก 6 ครั้ง
3. ดำเนินการค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล
4. ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญได้แก่ แพทย์ พยาบาล ประสานงานที่มสทสาวิชาชีพผู้เกี่ยวข้อง
5. ให้การพยาบาลโดยใช้ความรู้ทางกระบวนการพยาบาล 5 ขั้นตอนร่วมกับประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation Interviewing : MI)

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษากรณีศึกษาผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ควบคุมโรคได้ไม่ดี ที่มารับบริการในคลินิกโรคเรื้อรังตำบลลำไทร โรงพยาบาลวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี 2565 จำนวน 1 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูล รวบรวมข้อมูลจากเวชระเบียนผู้ป่วย และการสัมภาษณ์ผู้ป่วยและญาติ ประวัติในโปรแกรม HOSXP version 4

ผลการศึกษา

การศึกษากรณีศึกษาครั้งนี้ ขอนำเสนอผลการศึกษาแบ่งออกเป็น การประเมินภาวะสุขภาพ การวางแผนการพยาบาล วินิจฉัยทางการพยาบาลและการติดตามประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลทั่วไปและประวัติการเจ็บป่วย

กรณีศึกษา ผู้ป่วยหญิงไทย อายุ 68 ปี เชื้อชาติไทย ศาสนาพุทธ สถานภาพสมรสคู่ ระดับการศึกษา จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่ได้ประกอบอาชีพ รูปร่างอ้วน

รับไว้ในการดูแล : ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2565 – 24 มีนาคม 2566 รวมระยะเวลา 175 วัน

อาการสำคัญ : มาไม่ตรงนัด ใจสั่น อ่อนเพลีย เป็นมา 1 วัน ตรวจสัญญาณชีพ พบว่าระดับความดันโลหิตสูง 180/96 มิลลิเมตรปรอท

ประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน : 1 วันก่อนมาโรงพยาบาลมีอาการ ใจสั่น อ่อนเพลีย มารักษาที่โรงพยาบาลวังน้อย แพทย์ปรับยารักษาเบาหวานและยารักษาความดันโลหิต

ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต : 7 ปีก่อนมีอาการ อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ไม่มีแรง มารักษาที่โรงพยาบาลวังน้อย แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรคเบาหวาน และโรคหลอดเลือดสมอง 5 ปีก่อน มีอาการ อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน มีนศีรษะ มารับการรักษาที่โรงพยาบาลวังน้อย แพทย์วินิจฉัยว่ามีโรคความดันโลหิตสูง ไตวายระยะ 3 และมีโรคไขมันในเลือดสูงร่วมด้วย

ประวัติการแพ้ยาและการผ่าตัด : ปฏิเสธการแพ้ยาและการผ่าตัด

ประวัติการเจ็บป่วยในครอบครัว : ปฏิเสธการเจ็บป่วยของคนในครอบครัว

ประเมินภาวะสุขภาพ 11 แบบแผน

แบบแผนที่ 1 การรับรู้และการดูแลตนเอง : ผู้ป่วยรู้ว่าตนเองเป็นโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง, ไตวายเรื้อรังระยะ 3 และมีโรคไขมันในเลือดสูง แต่ไม่ทราบ ภาวะแทรกซ้อน และการดูแลตนเอง

แบบแผนที่ 2 โภชนาการและการเผาผลาญสารอาหาร : บริโภคอาหารไม่เหมาะสมกับโรค ชอบอาหารรสจัด หวาน มัน เค็ม ชอบดื่มน้ำอัดลมวันละ 2-3 แก้ว ชอบแกล้งใส่กะทิ ผู้ป่วยมีภาวะอ้วน ค่าดัชนีมวลกาย 31.1kg/m² การรับประทานยาบางครั้งไม่ครบ บางครั้งรับประทานยาไม่ตรงเวลา

แบบแผนที่ 3 การขับถ่าย : ขับถ่ายอุจจาระทุกวัน วันละ 1 ครั้ง ไม่มีอาการถ่ายลำบาก

ปัสสาวะวันละ 5-6 ครั้ง/วัน ไม่มีอาการแสบขัด

แบบแผนที่ 4 กิจกรรมและการออกกำลังกาย : ผู้ป่วยแขนขาอ่อนแรงทั้ง 2 ข้าง เดินได้เองโดยใช้ walker ไม่ได้ออกกำลังกาย

แบบแผนที่ 5 การพักผ่อน นอนหลับ : ผู้ป่วยนอนหลับประมาณ 6 ชั่วโมงต่อวัน

แบบแผนที่ 6 สติปัญญา และการรับรู้ : ผู้ป่วยมีความจำดี การรับรู้ปกติ

แบบแผนที่ 7 การรู้จักตนเองและอัตมโนทัศน์ : ผู้ป่วยรับรู้ความเจ็บป่วยที่ตนเองเป็นอยู่ วิตกกังวลเรื่องสุขภาพตนเอง และกังวลเรื่องรายได้ในครอบครัวไม่เพียงพอ

แบบแผนที่ 8 บทบาทและสัมพันธภาพ : เป็นสมาชิกในครอบครัวอยู่ด้วยกัน 6 คน ได้แก่ สามียุวกชาย และหลาน 3 คน เป็นผู้หญิง 2 คนอายุ 15 ปี และ 13 ปี ส่วนหลานชายอายุ 10 ปี สามียุวกชายประกอบอาชีพรับจ้างหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว สามียุวกชายบางครั้งต้องไปทำงานต่างจังหวัด ทุกคนในครอบครัวรักใคร่กันดี หลานสาวคนโตคอยเตรียมอาหารและยารับประทานให้ผู้ป่วยก่อนไปโรงเรียนทุกวัน

แบบแผนที่ 9 เพศสัมพันธ์และการเจริญพันธุ์ : เป็นผู้สูงอายุ ไม่พบว่ามีปัญหา

แบบแผนที่ 10 การปรับตัวและการเผชิญกับความเครียด : ผู้ป่วยมีความวิตกกังวลเรื่องภาวะเจ็บป่วยและค่าใช้จ่ายในครอบครัว คนในครอบครัวเมื่อมีเรื่องเครียดจะพูดคุยกับคนในครอบครัว

แบบแผนที่ 11 คุณค่า และความเชื่อ : นับถือศาสนาพุทธ ทำบุญใส่บาตรพระบริเวณหน้าบ้าน สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง เชื่อมั่นว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เชื่อเรื่องบาปบุญคุณโทษ

การตรวจร่างกาย

รูปร่างอ้วน น้ำหนัก 70 กิโลกรัม ส่วนสูง 150 เซนติเมตร ดัชนีมวลกาย 31.11 กิโลกรัมต่อตารางเมตร จัดอยู่ในกลุ่มอ้วน อุณหภูมิร่างกาย 36.8 องศาเซลเซียส ชีพจร 82 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 22 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 180 /96 มิลลิเมตรปรอท

ผิวหนัง : ผิวสองสี ผิวหนังแห้ง ไม่มีรอยจ้ำเลือด ไม่มีรอยขีด

ศีรษะ : มีความสมมาตรทั้ง 2 ข้างปกติ

ตา : ตามองเห็นระยะไกลได้ปกติ ไม่ได้ใส่แว่น แต่อ่านตัวหนังสือไม่ชัดเจน ตรวจเปลือกตาพบว่าซีดทั้ง 2 ข้าง

จมูก : ปกติ ในโพรงจมูก ไม่มีสารคัดหลั่ง ไม่มีบาดแผล เยื่อในโพรงจมูกไม่บวม

ปาก : ริมฝีปากไม่แห้ง ไม่มีรอยแตก ไม่ซีด ไม่มีแผล ฟันด้านข้างฟันหน้าหัก 2 ซี่ ยังมีฟันสามารถเคี้ยวอาหารได้ปกติ

ลำคอ : ปกติ ต่อมไทรอยด์ไม่โต ต่อมน้ำเหลืองไม่โต

แขน : แขนข้างซ้ายปกติ ไม่บวม ไม่มีรอยขีด ไม่มีบาดแผล ยกเคลื่อนไหวได้เอง แขนข้างขวาอ่อนแรง ไม่บวม ไม่มีรอยขีด ไม่มีบาดแผล ตรวจกำลังของกล้ามเนื้อแขนระดับ 3 ปลายมือทั้ง 2 ข้างมีอาการชาเล็กน้อย

ขา : ขาข้างซ้ายปกติ ยกเคลื่อนไหวได้เอง ขาข้างขวามีอาการอ่อนแรง ไม่บวม ไม่มีรอยขีด ไม่มีบาดแผล ตรวจกำลังของกล้ามเนื้อขา เกรด 3 ปลายเท้ามีอาการชาเล็กน้อย

ระบบทางเดินหายใจและทรวงอก : ทรวงอกปกติ เสียงการหายใจปกติ ไม่มีเสียงผิดปกติ

ระบบหัวใจและหลอดเลือด : การเต้นของหัวใจสม่ำเสมอ 82 ครั้งต่อนาที

ระบบทางเดินอาหาร : ไม่มีก้อน ไม่มีเส้นเลือดพอง ไม่มีภาวะท้องมาน ท้องไม่อืด กดไม่เจ็บ คลำตับม้ามไม่โต

ระบบประสาท : ประสาทสัมผัสปกติ มีอาการชาปลายมือปลายเท้าทั้ง 2 ข้างเล็กน้อย

การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

ผลการตรวจเลือด ค่าระดับความเข้มข้นเลือด (Hct) = 29.9 %, ค่าระดับฮีโมโกลบิน (Hb) = 9.7

FBS = 297 mg/ dL, HbA1C =11.8% Cholesterol = 216 mg/ dL, Triglyceride=228 mg/dL, HDL =41 mg/dL, LDL=155 mg/dL

ผลการตรวจปัสสาวะ BUN=17 mg/ dL, Creatinine=1.1 mg/dL, eGFR(CKD-EPI formular) = 55.87ml/min/1.73m² U/A Protein 3+, U/A Sugar 2+, U/A blood trace

การวินิจฉัยโรค Diabetes mellitus with stroke with hypertension with chronic renal failure stage 3 with hyperlipidemia

การรักษาของแพทย์

1.Metformin(500 mg) 1 เม็ดรับประทาน 2 เวลา หลังอาหารเช้าและเย็น 2.Hydralazine (50 mg) 2 เม็ด รับประทาน 3 เวลา หลังอาหารเช้า กลางวัน และเย็น 3.Pioglitazone (30 mg)1*1/2 เม็ด รับประทานหลัง อาหารเช้า 4.Humulin 70:30 Mix tard 1,000 35 ยูนิต ก่อนอาหารเช้า, 20 ยูนิตก่อนอาหารเย็น 5.Simvastatin (20 mg) 1 เม็ดรับประทานก่อนนอน 6.Methyldopa (250 mg) 1 เม็ด รับประทาน 4 เวลา หลังอาหารเช้า กลางวัน เย็น และก่อนนอน 7.Amlodipine (10 mg) 1 เม็ด รับประทานหลังอาหารเช้า 8.Furosemide (40 mg) 1 เม็ดรับประทานหลังอาหารเช้า 9.Aspirin (81 mg) 1 เม็ด รับประทานก่อนอาหารเช้า 10.Omeprazole (20 mg) 1 เม็ด รับประทานก่อนอาหารเช้า 11.Doxazosin (4 mg) 1 เม็ด รับประทาน หลังอาหารเย็น 12.Losartan (50 mg) 2 เม็ด รับประทานหลังอาหารเช้า 13.Folic acid (5 mg) 1 เม็ด รับประทานหลังอาหารเช้า 14.Ferrous fumarate (200 mg) 2 เม็ดรับประทาน 3 เวลาหลังอาหารเช้า กลางวัน และเย็น

สรุปอาการผู้ป่วยก่อนรับไว้ในความดูแล ผู้ป่วยหญิงไทยวัยชรา มีภาวะอ้วน แขนขาข้างขวาอ่อนแรง เดินได้เองโดยใช้ walker มีประวัติเป็นโรคเบาหวาน หลอดเลือดสมอง โรคความดันโลหิตสูง ไตวายระยะ 3 และไขมันในเลือดสูง รับประทานที่โรงพยาบาลวังน้อยไม่ต่อเนื่อง มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับโรค ผู้ป่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดและความดันโลหิตได้ไม่ดี ระดับน้ำตาลในเลือดและความดันโลหิตของผู้ป่วยก่อนรับไว้ในความดูแล (วันที่ 1 ตุลาคม 2565) ระดับน้ำตาลในเลือด 297 mg/dl ความดันโลหิต 180/110 mmHg

ข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล

ข้อวินิจฉัยที่ 1.มีภาวะน้ำตาลในเลือดสูง และมีพฤติกรรมดูแลตนเองไม่เหมาะสมกับโรคเบาหวาน เนื่องจากขาดความรู้ในการดูแลตนเอง

ข้อมูลสนับสนุน S : 1) ผู้ป่วยบอกว่าชอบรับประทานอาหารรสจัด หวาน มัน เค็ม ชอบแกงเผ็ดใส่กะทิ ชอบดื่มน้ำอัดลมวันละ 2-3 แก้ว 2) ผู้ป่วยบอกว่าบางครั้งกินยาไม่ครบตามที่แพทย์สั่ง บางครั้งลืมกินยา บางครั้งกินยาไม่ตรงเวลา 3) ผู้ป่วยบอกไม่ได้ออกกำลังกาย

O : 1) ผู้ป่วยเป็นเบาหวานมา 7 ปี ควบคุมระดับน้ำตาลได้ไม่ดี 2) มีประวัติมาไม่ตรงตามนัดบ่อยครั้ง เนื่องจากไม่มีญาติพามา 3) FBS= 297 mg%,HbA1C= 11.8% รูปร่างอ้วน BMI=31.1kg/m²

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม
- เพื่อให้ผู้ป่วยมีความรู้ และมีพฤติกรรมดูแลตนเอง ด้านอาหาร การออกกำลังกาย และการใช้ยาเหมาะสมกับ โรคเบาหวาน

เกณฑ์การประเมินผล

- มีพฤติกรรมด้านอาหาร การออกกำลังกาย การใช้ยา ถูกต้องเหมาะสมกับโรคเบาหวาน
- ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด ตามเป้าหมายการรักษาผู้ป่วยโรคเบาหวานได้

- ไม่พบอาการผิดปกติจากภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ได้แก่ ซึม อ่อนเพลีย ผิวแห้งกระหายน้ำ อาเจียน ปวดท้อง ชีพจรเต้นเร็ว

กิจกรรมการพยาบาล

1. ประเมินระดับรุนแรงของโรคเบาหวานตามตารางจรรยาชีวิต 7 สี และแจ้งให้ผู้ป่วยรับทราบ
2. ประเมินการดูแลตนเอง และปรับรูปแบบของการจัดกระบวนการดูแลรักษาผู้ป่วย โดยให้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง และให้ญาติมีส่วนร่วมในการวางแผนการดูแลรักษาให้เหมาะสมกับความเสี่ยงรายบุคคล
3. ประเมินความรู้ผู้ป่วยและญาติเรื่องโรคเบาหวานที่ผู้ป่วยเป็นอยู่ และสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health literacy) เรื่องโรคเบาหวานในเรื่องที่ผู้ป่วยและญาติยังขาด
4. ประเมินการใช้ยารักษาโรคเบาหวานทั้งยารับประทาน และการเตรียมยาฉีดอินซูลิน ให้คำแนะนำในการเตรียมยาฉีดอินซูลินที่ถูกต้อง อาการข้างเคียง
5. เสนอแนวทางรูปแบบการจัดยาแบบใหม่สำหรับผู้ป่วย เนื่องจากผู้ป่วยอ่านตัวหนังสือหน้าของยาไม่ได้ อ่านตัวเลขได้ ชื่อปฏิทินยา กำหนดหมายเลขที่ของยาแต่ละชนิดเริ่มจาก 1 ถึง 14 ทำช่องเวลาที่ต้องรับประทานยาติดตามวันในปฏิทิน ที่ด้านหน้าของช่องแต่ละช่อง เขียนเวลาที่ต้องรับประทานยา 7 เวลา หน้ากล่อง แล้วนำกระดาษแข็งเขียนหมายเลขยาที่ต้องรับประทานในแต่ละเวลาใส่ในช่องเวลา
6. แนะนำการออกกำลังกายที่เหมาะสมแก่ผู้ป่วยได้แก่การแกว่งแขนและขา โดยมีถือขวดน้ำขนาด 700 ซีซี ทั้งสองข้าง และเตะขาสลับขณะนั่ง วันละ 30 นาที วันละ 4 เซทสัปดาห์ละ 3 วัน
7. แนะนำการสังเกตอาการของภาวะน้ำตาลในเลือดสูง และการมาตรวจตามนัดต่อเนื่อง
8. ชมเชยและให้กำลังใจผู้ป่วยในการปฏิบัติกิจกรรม เปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาสุขภาพ
9. ประสานแหล่งประโยชน์ในชุมชน ได้แก่ ญาติ เพื่อนบ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเยี่ยมอาการผู้ป่วย และติดตามการรับประทานยาของผู้ป่วยช่วงเวลาที่ผู้ป่วยต้องอยู่บ้านคนเดียว

ประเมินผล

หลังการติดตามเยี่ยมบ้าน สอบถามผู้ป่วยและญาติผู้ดูแล เริ่มลดการบริโภคอาหารหวานได้ตั้งแต่วินาทีแรกที่เยี่ยมบ้าน รับประทานยาได้ตรงตามแผนการรักษา เริ่มออกกำลังกายโดยนั่งแกว่งแขนและขาได้ในครั้งที่ 2 ของการเยี่ยมบ้านและทำได้มากขึ้น ระดับน้ำตาลในเลือด 144,138,130,134 และ137 มิลลิกรัม/เดซิลิตร ไม่มีอาการภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ได้แก่ ซึม อ่อนเพลีย ผิวแห้งกระหายน้ำ อาเจียน ปวดท้อง ชีพจรเต้นเร็ว

ข้อวินิจฉัยที่ 2. มีภาวะความดันโลหิตสูง และมีพฤติกรรมการดูแลตนเองไม่เหมาะสมกับโรคความดันโลหิตสูง เนื่องจากขาดความรู้ในการดูแลตนเอง

ข้อมูลสนับสนุน S : 1) ผู้ป่วยบอกชอบรับประทานอาหารรสจัด หวาน มัน รสเค็ม ชอบรับประทานแกงกะทิเป็นประจำ ชอบปรุงรสอาหารด้วยน้ำปลาและซอสปรุงรสเป็นประจำ 2) ผู้ป่วยบอกว่าไม่ได้ออกกำลังกาย 3) ผู้ป่วยบอกว่าบางครั้งกินยาไม่ครบตามที่แพทย์สั่ง บางครั้งลืมกินยา บางครั้งกินยาไม่ตรงเวลา

O : 1) ผู้ป่วยมีประวัติมาไม่ตรงตามนัดบ่อยครั้ง เนื่องจากไม่มีญาติพามา 2) แพทย์วินิจฉัยเป็นโรคความดันโลหิตสูง 3) แรกรับ ความดันโลหิต 180/110 mmHg 4) ค่าดัชนีมวลกาย 31.1 เกินเกณฑ์ **วัตถุประสงค์**

1. เพื่อให้ผู้ป่วยมีความตระหนักในการดูแลตนเองอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับโรค
2. ผู้ป่วยสามารถลดความดันโลหิตให้อยู่ในภาวะปกติ ไม่เกิน 140/90 มิลลิเมตรปรอท

เกณฑ์การประเมินผล

1. ผู้ป่วยมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย

2. ผู้ป่วยควบคุมระดับความดันโลหิตอยู่ในระดับปกติ ไม่เกิน 140/90 มิลลิเมตรปรอท
3. ค่า BMI เส้นรอบเอว และน้ำหนัก ไม่เพิ่มจากเดิม หรือลดลงจากเดิม

กิจกรรมการพยาบาล

1. ประเมินระดับรุนแรงของโรคความดันโลหิตสูงตามตารางจรรยาชีวิต 7 สี
2. ประเมินการดูแลตนเองของผู้ป่วย เพื่อปรับรูปแบบของการจัดกระบวนการดูแลรักษาให้เหมาะสม
3. ประเมินความรู้ผู้ป่วยและญาติเรื่องโรคความดันโลหิตสูงที่ผู้ป่วยเป็นอยู่ และสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy)
4. แนะนำอาหารที่เหมาะสมกับผู้ป่วย และอาหารที่ควรงดเพื่อควบคุมระดับความดันโลหิต
5. แนะนำการออกกำลังกายที่เหมาะสมแก่ผู้ป่วยได้แก่การแกว่งแขนและขา วันละ 30 นาที 4 เซท
6. มอบสายวัดรอบเอวและสอนผู้ป่วยวัดเส้นรอบเอว
7. ประสานอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ติดตามชั่งน้ำหนักให้ผู้ป่วยทุกสัปดาห์
8. แนะนำเรื่องการใช้จ่ายตามแผนการรักษาและการเฝ้าระวังอาการแทรกซ้อนจากการใช้จ่าย
9. ชมเชยให้กำลังใจเมื่อผู้ป่วยสามารถปฏิบัติได้ และเปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาและสอบถามความเข้าใจในปัญหาสุขภาพ
10. ประสานแหล่งประโยชน์ในชุมชน ได้แก่ ญาติ เพื่อนบ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเยี่ยมอาการผู้ป่วย ช่วงเวลาที่ผู้ป่วยต้องอยู่บ้านคนเดียว

ประเมินผล

หลังการติดตามเยี่ยม สอบถามผู้ป่วยและญาติผู้ดูแล ผู้ป่วยลดการกินอาหาร หวาน มัน เค็มลงได้ รับประทานยาได้ตามแผนการรักษาเริ่มออกกำลังกายโดยนั่งแกว่งแขนและขาได้ในครั้งที่ 2 ของการเยี่ยมบ้าน และทำได้มากขึ้น ระดับความดันโลหิต 140/80, 140/78, 138/80, 130/74, 136/74 และ 130/78 มิลลิเมตรปรอท รอบเอวเท่าเดิม 103 เซนติเมตร น้ำหนักลดลงมา 1 กิโลกรัม จาก 69 กิโลกรัม เหลือ 68 กิโลกรัม ค่าดัชนีมวลกายลดลงจาก 31.11 เป็น 30.22

ข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลที่ 3 เสี่ยงต่อการได้รับอุบัติเหตุ เนื่องจากมีภาวะซีดและแขนขาข้างขวา

อ่อนแรง

ข้อมูลสนับสนุน S : 1) ผู้ป่วยบอกรู้ว่ามีอาการอ่อนเพลียแขนขาอ่อนแรง และขาปลายมือปลายเท้าทั้ง 2 ข้าง
 O : 1) ผู้ป่วยลุกเดินได้เองโดยใช้ walker 2) ห้องน้ำที่บ้านผู้ป่วยพื้นเป็นกระเบื้อง บริเวณผนังห้องน้ำไม่มีราวจับในห้องน้ำ 3) ผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคหลอดเลือดสมอง และไตวายระยะ 3 4) ตรวจร่างกายพบเปลือกตาซีด ตรวจกำลังของกล้ามเนื้อแขนขาเกรด 3 5) ค่าระดับความเข้มข้นเลือด 29.9 % 6) ค่าการทำงานของไต eGFR(CKD-EPI formular) = 55.87 ml/min/1.73m² BUN = 17 mg/dL , Creatinine = 1.1 mg/dL , U/A Protein 3+ , U/A Sugar 2+ , U/A blood trace , U/A bacteria few
วัตถุประสงค์

1. ผู้ป่วยปลอดภัยไม่เกิดอุบัติเหตุ
2. ภาวะซีดได้รับการแก้ไข จนเป็นปกติ

เกณฑ์การประเมินผล

1. ไม่มีอาการเป็นลม หน้ามืด เวียนศีรษะ
2. ไม่เกิดอุบัติเหตุขณะปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
3. ค่าระดับความเข้มข้นเลือดเพิ่มขึ้นจากเดิม และอยู่ในเกณฑ์ปกติ Hct. $\geq$ 33%

กิจกรรมการพยาบาล

1. ประเมินภาวะซีด สอบถามอาการ เหนื่อยง่าย เวียนศีรษะ หน้ามืด ตาลาย ขณะเปลี่ยนอิริยาบถ
2. ประเมินการรับประทานอาหาร และแนะนำการปฏิบัติตัวเพื่อแก้ไขภาวะซีด ได้แก่ การรับประทานอาหารที่มีธาตุเหล็กสูง ได้แก่ ตับ ไข่แดง เนื้อสัตว์ ผักใบสีเขียวเข้ม ร่วมกับการรับประทานผลไม้รสเปรี้ยวที่มีวิตามินซี เพื่อช่วยการดูดซึมธาตุเหล็กได้ดี และแนะนำการรับประทานยาบำรุงเลือดตามแผนการรักษาของแพทย์อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
3. แนะนำการปฏิบัติตัวเพื่อชะลอการเสื่อมของไต ได้แก่ การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด การควบคุมระดับความดันโลหิต การรับประทานยา และยาตามแผนการรักษาของแพทย์
4. แนะนำการป้องกันการพลัดตกหกล้มที่บ้าน และการป้องกันอุบัติเหตุ
5. ประสานผู้นำชุมชน อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน และเพื่อนบ้านของผู้ป่วย ในการติดตามเยี่ยมอาการผู้ป่วย ในช่วงเวลากลางวันที่ไม่ใช่ญาติเฝ้าผู้ป่วย และให้ข้อมูลกัซิป กัซิปในพื้นที่กรณีมีเหตุฉุกเฉินให้ผู้ป่วยสามารถติดต่อได้ช่วงเวลาที่มิภาวะฉุกเฉิน
6. ประสานงานองค์กรบริหารส่วนตำบลลำไทร เสนอจัดทำราวจับในห้องน้ำสำหรับผู้ป่วยซึ่งมีปัญหาด้านการเคลื่อนไหว เพื่อป้องกันอุบัติเหตุขณะผู้ป่วยเข้าห้องน้ำ

ประเมินผล หลังการติดตามเยี่ยมบ้านผู้ป่วยไม่มีอาการไม่มีอาการเป็นลม หน้ามืด เวียนศีรษะ ไม่เกิดอุบัติเหตุ ขณะปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ผู้ป่วยรับประทานเนื้อสัตว์ ไข่ และ ผักได้มากขึ้น ตรวจระดับความเข้มข้นเลือด (Hct.) 30%

ข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลที่ 4 เสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจ และโรคหลอดเลือดสมองซ้ำ เนื่องจากมีภาวะไขมันในเลือดสูง

ข้อมูลสนับสนุน S : 1) ผู้ป่วยบอกชอบรับประทานอาหารรสจัด หวาน มัน เค็ม และชอบรับประทานอาหารที่มีกะทิ 2) ผู้ป่วยบอกไม่ได้ออกกำลังกาย 3) ระดับน้ำตาลในเลือดสูง FBS= 297 mg%, HbA1C = 11.8%

O : 1) ผู้ป่วยมีประวัติเป็นโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) 2) ผู้ป่วยรูปร่างอ้วน ค่าดัชนีมวลกายเกินเกณฑ์ 31.11 kg/m² 3) ระดับน้ำตาลในเลือดสูง FBS= 297 mg%, HbA1C = 11.8%

4) ความดันโลหิตสูง = 180/96 mmHg 5) แพทย์วินิจฉัยว่ามีภาวะไขมันในเลือดสูง Cholesterol = 186 mg/dL , Triglyceride =228 mg/dL , HDL =41 mg/dL , LDL=115 mg/dL

วัตถุประสงค์ ผู้ป่วยปลอดภัยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนกับหลอดเลือดหัวใจ

เกณฑ์ประเมินผล

1. ผู้ป่วยไม่มีอาการเจ็บแน่นหน้าอกด้านซ้าย ร้าวไปขากรรไกรและแขนซ้าย
2. ผู้ป่วยควบคุมน้ำหนักตัว น้ำหนักลดลง รอบเอวลดลง
3. ผู้ป่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ น้อยกว่า 140 mg/dL
4. ผู้ป่วยควบคุมระดับความดันโลหิตให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ น้อยกว่า 140/90 มิลลิเมตรปรอท
5. ค่าระดับไขมันในเลือดอยู่ในเกณฑ์ปกติ Cholesterol < 200 mg/dL , HDL=40-60 mg/dL , LDL < 100 mg/dL

กิจกรรมการพยาบาล

1. ประเมินทัศนคติเรื่องโรคไขมันในเลือดสูง และรูปร่างอ้วน ความต้องการแก้ปัญหา โดยการลดน้ำหนัก ควบคุมอาหารให้เหมาะสม การออกกำลังกายสม่ำเสมอ รับประทานยาตามแผนการรักษาของแพทย์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางการให้คำปรึกษา

2. ประเมิน และค้นหาสาเหตุโดยทำแบบประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจ และสมอง (CV Risk score) ในระยะ 10 ปีข้างหน้า นำผลมาวิเคราะห์แจ้งให้ผู้ป่วยรับทราบ

3. ให้ความรู้เรื่องการควบคุมน้ำหนักตัว เกณฑ์มาตรฐานน้ำหนัก ตัว เส้นรอบเอว และค่าดัชนีมวลกาย อันตรายจากภาวะไขมันในเลือดสูง การวัดเส้นรอบเอว ซึ่งน้ำหนักสัปดาห์ละครั้ง
4. แนะนำการปฏิบัติตนเพื่อลดพุง เรื่องรับประทานอาหาร การออกกำลังกายที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ การรับประทานยาตามแผนการรักษาของแพทย์
5. สร้างแรงจูงใจความมั่นใจโดยให้ผู้ป่วยพูดคุย ซักถาม และเสนอแนวทางที่จะประสบผลสำเร็จพร้อมชมเชย ให้กำลังใจผู้ป่วยให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ประเมินผล หลังการติดตามเยี่ยม ผู้ป่วยไม่มีอาการเจ็บแน่นหน้าอกด้านซ้าย ร้าวไปขากรรไกรและแขนซ้าย ผู้ป่วยควบคุมน้ำหนักตัว น้ำหนักลดลง 1 กิโลกรัม รอบเอวเท่าเดิม ระดับน้ำตาลในเลือด 144,138,130,134 และ 137 มิลลิกรัม/เดซิลิตร ระดับความดันโลหิต 140/80,140/78,138/80,130/74,136/74 และ 130/78 มิลลิเมตรปรอท ค่าระดับไขมันในเลือดอยู่ในเกณฑ์ปกติ Cholesterol 184 mg/dl , HDL= 57 mg/dL , LDL 147 mg/dL ผู้ป่วยไม่มีอาการเจ็บแน่นหน้าอกด้านซ้าย ร้าวไปขากรรไกรและแขนซ้าย

ข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่ 5 มีความวิตกกังวลเรื่องการเจ็บป่วย และปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัว

ข้อมูลสนับสนุน S : 1) ผู้ป่วยบอกว่าป่วยและแขนขาอ่อนแรง ไม่ได้ประกอบอาชีพมา 7 ปี ทำให้รายได้ ครอบครัวไม่เพียงพอ 2) ผู้ป่วยบอกว่าสามีและลูกชายทำงานรับจ้าง รายได้ไม่แน่นอน หาเลี้ยงครอบครัวที่อยู่กัน 6 คน บางวันรายได้ก็ไม่เพียงพอให้หลานไปโรงเรียน หลานอยู่ในวัยเรียนทั้ง 3 คน 3) ผู้ป่วยบอกว่านอนหลับวันละประมาณ 6 ชั่วโมง มีอาการหลับๆตื่นๆ เป็นบ่อย

O : 1) ผู้ป่วยมีสีหน้ากังวล ดวงตาดูเศร้า เมื่อพูดถึงรายได้ของครอบครัว 2) ประเมินแบบประเมินความเครียด (ST-5) ได้ 8 คะแนน คัดกรองภาวะซึมเศร้า 2Q มี 1 ข้อ คือ เบื่อทำอะไร ก็ไม่เพลิดเพลิน และประเมินโรคซึมเศร้า 9Q รวมได้ 6 คะแนน มี 3 ข้อ คือ เบื่อ ไม่สนใจอยากทำอะไรเป็นบ่อย เหนื่อยง่าย อ่อนเพลียเป็นบ่อย และหลับยากหลับๆตื่นๆเป็นบ่อย

วัตถุประสงค์

1. ผู้ป่วยคลายความวิตกกังวล ปรับตัวต่อความเครียดอย่างเหมาะสม
2. ผู้ป่วยมีระดับความเครียด และความวิตกกังวลลดลง
3. ผู้ป่วยนอนหลับพักผ่อนได้เพียงพอ

เกณฑ์การประเมินผล

1. ผู้ป่วยมีสีหน้าสดชื่น คลายความวิตกกังวล
2. ผู้ป่วยมีวิธีการปฏิบัติตัวเพื่อคลายความวิตกกังวล
3. ประเมินโดยแบบประเมินความเครียด(ST-5)ได้ < 5 คะแนน คัดกรองโรคซึมเศร้า 2 คำถาม (2Q) ≤ 1 ข้อ และ 9 คำถาม (9Q) < 5 คะแนน
4. ผู้ป่วยนอนหลับพักผ่อนได้อย่างน้อยวันละ 8 ชั่วโมง

กิจกรรมทางการพยาบาล

1. สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้ป่วย และปฏิบัติการพยาบาลด้วยท่าทีที่เป็นมิตร สุขุม นุ่มนวล จริงใจ
2. ประเมินอาการวิตกกังวล โดยการสังเกตอาการและอาการแสดง การซักประวัติ การใช้แบบประเมินความเครียด(ST-5) แบบประเมินภาวะซึมเศร้า 2 คำถาม (2Q) และแบบประเมินภาวะซึมเศร้า 9 คำถาม (9Q)
3. เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยระบายความรู้สึกและความวิตกกังวล และสำรวจความคิดของตนเองต่อความวิตกกังวลนั้น รับฟังผู้ป่วยด้วยความจริงใจ
4. ประเมินการปรับตัวและเผชิญปัญหา เพื่อดูความสามารถในการจัดการปัญหาด้วยตนเองของผู้ป่วย

5. ปรับแผนการดูแลโดยให้ผู้ป่วยร่วมวางแผนการดูแลทุกขั้นตอน เพื่อให้ข้อมูลและคำแนะนำได้เหมาะสมกับผู้ป่วย
6. ให้คำแนะนำเรื่องโรคและความเจ็บป่วยเพิ่มเติมในเรื่องที่ผู้ป่วยสงสัยหรือวิตกกังวล
7. เสริมแรงทางบวกและให้กำลังใจผู้ป่วย เพื่อให้คิดทางบวกต่อตนเองเพิ่มมากขึ้น
8. แนะนำวิธีการจัดการอารมณ์และการผ่อนคลายความเครียดได้แก่ การทำสมาธิ การสวดมนต์ ไหว้พระ ฟังเพลง ดูโทรทัศน์ การออกกำลังกาย โดยเน้นให้ญาติเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย
9. ค้นหาและเพิ่มศักยภาพแหล่งสนับสนุนทางสังคมในชุมชนในการช่วยเหลือผู้ป่วยได้แก่ คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วย
10. ประสานงานกลุ่มงานประกันสุขภาพ ในการตรวจสอบสิทธิการรักษาของผู้ป่วยและบุคคลในครอบครัว เพื่อลดความวิตกกังวลเรื่องค่าใช้จ่าย หากบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วย

ประเมินผล หลังการเยี่ยมบ้าน ผู้ป่วยมีวิถีคลายความวิตกกังวลโดยการพูดคุยกับบุคคลในครอบครัวและเพื่อนบ้าน บางครั้งเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สีหน้าสดชื่นมากขึ้น ยิ้มแย้มขณะพูดคุย นอนหลับพักผ่อนช่วงกลางวันได้ดี ประเมินความเครียด(ST-5)ไม่พบปัญหา

สรุปการประเมินผล หลังติดตามเยี่ยมบ้าน 6 ครั้ง

เยี่ยมบ้านครั้งที่ 1 (10 ตุลาคม 2565) กรณีศึกษาเริ่มปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลดการบริโภคอาหารหวาน ของมันของทอด และลดการกินเค็มได้ รับประทานอาหารที่มีธาตุเหล็กได้แก่ไข่ ผักใบเขียวส่วนเนื้อสัตว์ ยังรับประทานได้น้อยเนื่องจากไม่ชอบ สามารถจัดยารับประทานเองถูกต้องตรงตามแผนการรักษาของแพทย์ตามคำแนะนำ ยังไม่ได้ออกกำลังกาย ไม่มีอาการเจ็บแน่นหน้าอกด้านซ้าย ร้าวไปขากรรไกรและแขนซ้าย ไม่มีประวัติการพลัดตกหกล้ม ประเมินความเครียด (ST-5) ได้ 4 คะแนน คัดกรองโรคซึมเศร้า 2 คำถาม (2Q) พบ 1 ข้อ คือรู้สึกเบื่อทำอะไรก็ไม่เพลิดเพลิน และคัดกรองโรคซึมเศร้า 9 คำถาม (9Q) ได้ 4 คะแนน ผู้ป่วยนอนหลับพักผ่อนช่วงกลางวันได้ 6 ชั่วโมง สีหน้าเรียบเฉย ตอบวิธีการคลายความวิตกกังวลโดยการพูดคุยกับคนในครอบครัวคือหลานสาวคนโตที่ดูแลผู้ป่วย และมีพูดคุยกับเพื่อนบ้านที่จะมาคุยด้วยช่วงกลางวันทุกวัน น้ำหนักเท่าเดิม 70 กิโลกรัม รอบเอวเท่าเดิม 105 เซนติเมตร ผลระดับน้ำตาลในเลือด 146 มิลลิกรัม/เดซิลิตร ความดันโลหิต 140/80 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 88 ครั้ง/นาที อัตราการหายใจ 22 ครั้ง/นาที

เยี่ยมบ้านครั้งที่ 2 (24 ตุลาคม 2565) ติดตามปัญหาต่อเนื่อง กรณีศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลดการบริโภคอาหารหวาน ของมันของทอด และลดการกินเค็มได้มากขึ้น รับประทานอาหารที่มีธาตุเหล็กได้แก่ไข่ ผักใบเขียวส่วนเนื้อสัตว์เริ่มรับประทานได้มากขึ้น สามารถจัดยารับประทานเองถูกต้องตรงตามแผนการรักษาของแพทย์ตามคำแนะนำ เริ่มออกกำลังกายโดยการแกว่งแขน และขา ไม่มีอาการเจ็บแน่นหน้าอกด้านซ้าย ร้าวไปขากรรไกรและแขนซ้าย ไม่มีประวัติการพลัดตกหกล้ม ประเมินโดยแบบประเมินความเครียด(ST-5) ได้ 2 คะแนน คะแนนคัดกรองโรคซึมเศร้า 2 คำถาม (2Q) ไม่พบปัญหา ผู้ป่วยนอนหลับพักผ่อนช่วงกลางวันได้ 6-7 ชั่วโมง ไม่ได้นอนพักกลางวัน น้ำหนักเท่าเดิม 70 กิโลกรัม สูง 150 เซนติเมตร ค่าดัชนีมวลกาย (BMI) =31.11 เท่าเดิม รอบเอวเท่าเดิม =105 เซนติเมตร ผลระดับน้ำตาลในเลือด 144 มิลลิกรัม/เดซิลิตร ความดันโลหิต 140/78 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 84 ครั้ง/นาที อัตราการหายใจ 22 ครั้ง/นาที

การเยี่ยมบ้านครั้งที่ 3 (24 พฤศจิกายน 2565) ติดตามปัญหาที่คงอยู่ต่อเนื่อง กรณีศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดการบริโภคอาหารหวาน งดดื่มเครื่องดื่ม ของทอด งดการใช้เครื่องปรุงรสได้ รับประทานอาหารพวกเนื้อสัตว์ ไข่ ผักใบเขียวมากขึ้น ออกกำลังกายโดยแกว่งแขน และขำวันละ 2-3 ครั้งประมาณ 15-30 นาที ไม่มีอาการเจ็บแน่นหน้าอกด้านซ้าย ร้าวไปขากรรไกรและแขนซ้าย ไม่เกิดการพลัดตกหกล้ม ประเมินความเครียดต่อเนื่อง พบว่ากรณีศึกษาสีหน้าสดชื่น ยิ้มแย้มขณะตอบคำถาม วิธีการคลายความวิตกกังวล

โดยการพูดคุยกับคนในครอบครัว และเพื่อนบ้านมาคุยด้วยช่วงกลางวันทุกวัน มีอาสาศาสตร์สาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาเยี่ยมและชั่งน้ำหนักสัปดาห์ละครั้ง ประเมินความเครียด(ST-5)ได้ 2 คะแนนคัดกรองโรคซึมเศร้า 2 คำถาม (2Q) ไม่พบปัญหา ผู้ป่วยนอนหลับพักผ่อนช่วงกลางคืนได้ดี ผลตรวจระดับน้ำตาลในเลือด 138 mg/dL น้ำหนักลดลง 69 กิโลกรัม สูง 150 เซนติเมตร รอบเอวเท่าเดิม =105 เซนติเมตร ค่าดัชนีมวลกาย (BMI)=30.66 ลดลงจากเดิม ความดันโลหิต 138/80 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 78 ครั้ง/นาที อัตราการหายใจ 20 ครั้ง/นาที

การเยี่ยมบ้านครั้งที่ 4 (26 ธันวาคม 2565)ติดตามอาการต่อเนื่อง กรณีศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การบริโภคอาหารได้ถูกต้อง รับประทานยาถูกต้องตรงตามแผนการรักษารับประทานทุกวัน ออกกำลังกาย โดยแกว่งแขน ทำได้ 3 เวลา เช้า กลางวัน และเย็น ครั้งละประมาณ 30 -45 นาที ไม่มีอาการเจ็บแน่นหน้าอก ด้านซ้าย ไม่เกิดการพลัดตกหกล้ม ประเมินความเครียดต่อเนื่องสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสขณะตอบคำถาม ประเมินความเครียด (ST-5) ไม่พบปัญหา คะแนนคัดกรองโรคซึมเศร้า 2 คำถาม (2Q) ไม่พบปัญหา สีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ขณะพูดคุย ผู้ป่วยนอนหลับพักผ่อนช่วงกลางคืนได้ดี ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ Hct.= 30%, Cholesterol =184 มิลลิกรัม/เดซิลิตร, Triglyceride=68 มิลลิกรัม/เดซิลิตร, HDL =57 มิลลิกรัม/เดซิลิตร, LDL=147 มิลลิกรัม/เดซิลิตร ผลตรวจระดับน้ำตาลในเลือด DTX 130 มิลลิกรัม/เดซิลิตร น้ำหนักลดลง 68 กิโลกรัม สูง 150 เซนติเมตร รอบเอวเท่าเดิม 103 เซนติเมตร ค่าดัชนีมวลกาย (BMI) = 30.22 kg/m²ลดลงจากครั้งก่อน ค่าดัชนีมวลกาย30.66 ความดันโลหิต 130/74 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 78 ครั้ง/นาที อัตราการหายใจ 20 ครั้ง/นาที

การเยี่ยมบ้านครั้งที่ 5 (27 มกราคม 2566) ติดตามอาการต่อเนื่อง กรณีศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การบริโภคอาหารได้ถูกต้อง รับประทานยาถูกต้องตรงตามแผนการรักษารับประทานทุกวัน ออกกำลังกาย โดยแกว่งแขนและขาทำสมาธิทุกวัน ครั้งละประมาณ 30 -45 นาที ไม่มีอาการเจ็บแน่นหน้าอกด้านซ้าย ไม่เกิดการพลัดตกหกล้ม ประเมินความเครียดต่อเนื่องสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสขณะตอบคำถาม ประเมินความเครียด(ST-5) ไม่พบปัญหา สีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ขณะพูดคุย ผู้ป่วยนอนหลับพักผ่อนได้ดี น้ำหนักเท่าเดิม 68 กิโลกรัม สูง 150 เซนติเมตร ค่าดัชนีมวลกาย (BMI) 30.22 เท่าเดิม รอบเอวเท่าเดิม = 103 เซนติเมตร ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ Cholesterol =175 มิลลิกรัม/เดซิลิตร, Triglyceride=67 มิลลิกรัม/เดซิลิตร, HDL =54 มิลลิกรัม/เดซิลิตร, LDL=140 มิลลิกรัม/เดซิลิตร ผลตรวจระดับน้ำตาลในเลือด = 134 มิลลิกรัม/เดซิลิตร ความดันโลหิต 136/74 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 78 ครั้ง/นาที อัตราการหายใจ 20 ครั้ง/นาที

การเยี่ยมบ้านครั้งที่ 6 (24 มีนาคม 2566) ติดตามอาการก่อนจำหน่าย ผู้ป่วยสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ปฏิบัติตัวตามคำแนะนำเรื่องรับประทานอาหารหวาน ของมัน ของทอด และอาหารเค็มได้ ออกกำลังกายสม่ำเสมอทุกวัน ไม่มีอาการหน้ามืด หรือพลัดตกหกล้ม ไม่มีอาการเจ็บหน้าอก ผู้ป่วยบอกมีเพื่อนบ้านมาพูดคุยด้วยช่วงกลางวันทุกวัน อาสาศาสตร์สาธารณสุขประจำตำบล มาติดตามชั่งน้ำหนักและสอบถามอาการทุกสัปดาห์ ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ตามเกณฑ์ ผลตรวจระดับน้ำตาล ในเลือด 137 มิลลิกรัม/เดซิลิตร ควบคุมความดันโลหิตได้ตามเกณฑ์ ความดันโลหิต 130/78 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 80 ครั้ง/นาที อัตราการหายใจ 20 ครั้ง/นาที ปัญหาของผู้ป่วยได้รับการแก้ไข ยุติการเยี่ยมบ้าน ส่งต่อผู้ป่วยเข้าคลินิกโรคเรื้อรังตำบลลำไทร ติดตามประเมินอาการต่อเนื่องตามระบบทุก 3 เดือน

สรุปผลการศึกษา

การพยาบาลผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ควบคุมโรคได้ไม่ดีในชุมชน กรณีศึกษามาโรงพยาบาลด้วยอาการมาไม่ตรงนัด ใจสั่น อ่อนเพลีย มึนศีรษะ มารับการรักษาที่โรงพยาบาลวังน้อยไม่ต่อเนื่อง ผู้ป่วยควบคุมระดับน้ำตาล และความดันโลหิตได้ไม่ดี มีระดับน้ำตาลในเลือดสูง และความดันโลหิตสูง

ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดสมอง โรคความดันโลหิตสูง โรคไตวายระยะ 3 และไขมันในเลือดสูง กรณีศึกษาเป็นโรคเบาหวานและความดันโลหิต จากพฤติกรรมการดูแลตนเองที่ไม่ถูกต้องรับประทานอาหารไม่เหมาะสม ขอบรับประทานอาหารที่มีรสหวานจัด เค็มจัด อาหารที่มีไขมันสูง ไม่ออกกำลังกาย และมาตรวจไม่ตรงนัดเนื่องจากไม่มีญาติพามาโรงพยาบาล สอดคล้องกับการศึกษาของ สกาวเดือน สำรวย พบว่าผู้ป่วยเบาหวานมักมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องในการดูแลตนเอง เช่นไม่มาตรวจตามนัด ลืมรับประทานยา รับประทานอาหารไม่ถูกส่วน อาหารที่มีรสหวานจัด เค็มจัด อาหารที่มีไขมันสูง และไม่ออกกำลังกาย ให้การพยาบาลเน้นการสร้างความรู้ด้านสุขภาพ และการมีส่วนร่วมของผู้ป่วยและครอบครัว การประสานทีมสหสาขาวิชาชีพ และการใช้แหล่งประโยชน์ในชุมชนจากภาคีเครือข่าย หลังจากให้การพยาบาลโดยใช้ทฤษฎีสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ ติดตามเยี่ยมบ้านต่อเนื่อง 6 ครั้ง พบว่ากรณีศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดูแลตนเองได้สอดคล้องกับโรคที่เป็นอยู่ ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดและระดับความดันโลหิตได้ตามเป้าหมายของการรักษาโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง สอดคล้องกับการศึกษาของ โสภา ไชยแก้ว ที่ได้ศึกษาการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้ป่วยเบาหวาน ความดันโลหิตสูงโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าข้าม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยอาศัยกระบวนการ Motivation interview สามารถคุมค่าความดันโลหิต ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด ระดับคลอเลสเตอรอลและระดับน้ำตาลสะสมในเลือดได้ การพยาบาลผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ควบคุมโรคได้ไม่ดีในชุมชน โดยนำกระบวนการพยาบาลมาใช้ร่วมกับทฤษฎีทางการพยาบาล สามารถแก้ไขปัญหาให้ผู้ป่วยได้บรรลุเป้าหมายสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

การนำไปใช้ประโยชน์

การศึกษานี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในคลินิกโรคเรื้อรัง พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล และนักศึกษาพยาบาล ให้มีความรู้ความเข้าใจ มีความมั่นใจในการนำกระบวนการพยาบาลไปใช้ดูแลผู้ป่วย รวมทั้งพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลในชุมชน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาสมรรถนะพยาบาลชุมชน

ความยุ่งยากในการดำเนินงาน

กรณีศึกษาเป็นผู้ป่วยที่มีโรคแทรกซ้อนหลายโรค คือโรคหลอดเลือดสมอง มีภาวะไตวาย และมีไขมันในเลือดสูง เกิดจากการเป็นโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงมานาน ทำให้ควบคุมได้ไม่ดี และกรณีศึกษาเป็นผู้สูงอายุที่เป็นโรคเรื้อรังมานาน มักขาดแรงจูงใจในการดูแลตนเอง ต้องใช้ระยะเวลาในการติดตามเยี่ยมบ้านอย่างต่อเนื่อง ต้องคอยสนับสนุน เสริมพลัง ให้กำลังใจผู้ป่วยและญาติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ป่วยเกิดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่ดี และผู้ดูแลที่บ้านเป็นเด็กที่ไม่มีความรู้ในการดูแลผู้ป่วย ต้องสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพทั้งผู้ป่วยและญาติอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการดูแลต้องมีการประสานทีมสหสาขาวิชาชีพในโรงพยาบาลได้แก่ นักกายภาพบำบัด เรื่องการดูแลกล้ามเนื้อ โภชนากร เรื่องโภชนาการ งานประกันสุขภาพเพื่อการดูแลครอบคลุมทุกมิติ และภาคีเครือข่ายในชุมชนได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการใช้แหล่งประโยชน์ของชุมชนในการสนับสนุนทางสังคม เพื่อให้การดูแลมีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมาย และผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรสนับสนุนให้มีการอบรมการสร้างความรู้ด้านสุขภาพให้ครอบคลุมแก่พยาบาลในโรงพยาบาล เพื่อนำความรู้ทักษะไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มต่างๆได้

2. ควรส่งเสริมให้พยาบาลควรรูณาการทฤษฎีทางการพยาบาล มาประยุกต์ใช้ในการพยาบาลจะทำให้การพยาบาลมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ และเพิ่มสมรรถนะของพยาบาล
3. การพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุที่มีโรคเรื้อรังที่ควบคุมโรคไม่ได้ ควรมีการพัฒนาการประสานงานทีมสหสาขาวิชาชีพและภาคีเครือข่ายในชุมชน เพื่อให้การดูแลมีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมาย และผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คลังข้อมูลการแพทย์ และสาธารณสุข.Health Data Center : HDC.พระนครศรีอยุธยา.
กระทรวงสาธารณสุข,2565. <https://aya.hdc.moph.go.th/hdc/reports/report.php>.
- ฐิตสุดา สว่างบุญรอด.(2560).การพยาบาลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่มีภาวะเบาหวานเป็นโรคร่วมและมีภาวะแทรกซ้อนทางไต:กรณีศึกษา. <http://www.inb.moph.go.th/MYPDF/24.pdf>.
- ทิพมาศ ชิมวงศ์.(2560).การจัดการรายกรณีผู้ที่เป็นเบาหวานและความดันโลหิตสูงในชุมชน.
วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์,37(1),148-157
- ธิดิมา ตั้งพิมพ์จิตต์.(2564).บทบาทพยาบาลชุมชนในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่มีความเครียดและความวิตกกังวล.วารสารการพยาบาล,23(1),75-83
- นฤมล พระใหญ่,สิทธิพร ครามานนท์,ภาสกร คุ่มศิริ.(2564).การสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ.
วารสารจิตวิทยาคลินิกไทย สมาคมนักจิตวิทยาคลินิกไทย,52(1),62-74
- ปวีณา นราศรีและคณะ.(2560).บทบาทของพยาบาลในการจัดการดูแลกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรังระดับปฐมภูมิ ตามแนวคิดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. <https://www.rama.mahidol.ac.th/ramanursej/sites/default/files/Public/journal-files/RNJ-V23-N01-JAN-APR-2017-03> Rama Nurs J . January-April 2017
- ราตรี ทองคำ.(2565).ประสิทธิผลของการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ ต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 จังหวัดลพบุรี.วารสารโรงพยาบาลสิงห์บุรี,30(3),86-99
- สกวเดือน สำรวย.(2566).การพยาบาลผู้ป่วยเบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมน้ำตาลในเลือดได้ในคลินิกโรคเรื้อรัง โรงพยาบาลพระยี่น.วารสารสุขภาพและสิ่งแวดล้อมศึกษา,8(1),61-72
- โสภา ไชยแก้ว.(2563).การเสริมสร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้ป่วยเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าข้าม อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่,5(3).
[https://he03.tci-thaijo.org/index.php/ech/article/view/843/Vol 5-NO-3-2020](https://he03.tci-thaijo.org/index.php/ech/article/view/843/Vol%205-NO-3-2020)
- โอภาส การย์กวินพงศ์.(12 พฤศจิกายน 2564).วันเบาหวานโลก ตระหนักถึงการดูแลรักษาโรคเบาหวาน ให้ได้รับการรักษาอย่างทั่วถึง.กรมควบคุมโรค. <https://ddc.moph.go.th/brc/news.php?news =21692 & deptcode =brc>